

ویژگی‌های کاندیدای اصلح مجلس شورای اسلامی در بیانات حضرت امام خمینی (ره)

سمیه احمدی طیفکانی^۹

آسیه گلستانی^{۱۰}

تاریخ پذیرش: ۱۴۰۲/۱۰/۲۵

تاریخ دریافت: ۱۴۰۲/۰۹/۲۹

چکیده

انتخاب کاندیدای مجلس شورای اسلامی حق هر شهروند ایرانی است. مجلس جایگاهی است که صلاح و فساد جامعه در آن رقم می‌خورد. از این رو انتخاب فرد اصلح ضرورت می‌یابد. بهره گرفتن از بیانات امام رحمه الله برای شناخت کاندیدای اصلح به عنوان بنیانگذار جمهوری اسلامی که خط مشی هدایت جامعه را تعیین می‌کند، مفید است. با توجه به زیاد بودن ویژگی‌های نامزدهای انتخاباتی و مجال کوتاه تحقیق، این شاخصه‌ها در سه بعد فردی، اجتماعی، سیاسی به صورت مختصر بیان می‌گردد. در بعد فردی تعهد به اسلام، حسن سابقه، شجاعت و ساده زیستی اشاره شده است. خیرخواهی، خدمت به مردم و آگاهی از نیازهای جامعه مرتبط با بعد اجتماعی است. در جنبه سیاسی به ولایت‌مداری، سازش نکردن با ابرقدرتها و آگاهی سیاسی پرداخته شده است. در این تحقیق از روش توصیفی تحلیلی با استفاده از کتابخانه‌های دیجیتال علوم اسلامی نور مانند جامع التفاسیر، جامع الاحادیث و کتابخانه امام خمینی (رحمه الله) بهره گرفته شد.

کلیدواژگان: انتخاب، نماینده مجلس، امام خمینی، بعد فرهنگی، بعد اجتماعی، بعد سیاسی

^۹ دانش آموخته سطح کلام اسلامی، دانش پژوه دکتری فلسفه و کلام دانشگاه آزاد اسلامی واحد فسا، معاون پژوهش حوزه علمیه خاوران هرمزگان.

^{۱۰} دانش پژوه سطح ۴، فقه خانواده، موسسه آموزش عالی حوزوی معصومیه قم، دانش پژوه دکتری، فقه و مبانی حقوق اسلامی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد جیرفت، استاد مدرسه تخصصی فاطمه معصومه (سلام الله علیها) بندرعباس.

مقدمه

انتخاب کاندیدا برای مجلس شورای اسلامی حقی است که هر شهروند ایرانی ؛ حاضر نیست آن را از دست بدهد. در بیانات حضرت امام (ره) به ضرورت شرکت در انتخابات ، خصوصاً انتخابات مجلس که در آن صلاح و فساد کشور تعیین می شود اشاره شده است .(روح الله، موسوی خمینی ، صحیفه امام ، مؤسسه نشر و تنظیم آثار امام خمینی ، ج ۱۸، ص ۱۹۸). از این رو انتخاب فرد اصلح که برای اسلام مفید باشد و بتواند برای جامعه اسلامی خدمت کند ضرورت می یابد.(همان، ج ۱۸، ص ۱۷۹)

با توجه به حساسیت انتخابات مجلس شورای اسلامی لازم است که مردم تحقیق کنند و فرد اصلح را انتخاب کنند. استفاده از نظریات امام خمینی(ره) که بنیانگذار جمهوری اسلامی است. کمک بسیار خوبی است که ملاک های فرد اصلح شناخته شود. ایشان ویژگی های بسیاری برای نامزدهای انتخاباتی بیان کرده اند. در اینجا به علت کوتاه بودن مجال تحقیق، گزیده ای از این ویژگی ها در سه بعد فردی، اجتماعی و سیاسی بیان می شود. در بعد فردی، تعهد به اسلام، حسن سابقه، شجاعت و ساده زیستی نماینده مجلس اشاره شده است و در بعد اجتماعی خیر خواهی، خدمت به مردم، آگاهی از نیازهای مردم و در بعد سیاسی، ولایت مداری، سازش نکردن با ابر قدرت ها و آگاهی سیاسی پرداخته می شود. در این تحقیق از روش توصیفی تحلیلی استفاده شده است. کتابخانه های دیجیتال جامع التفاسیر، جامع الاحادیث و کتابخانه امام خمینی(ره) از جمله منابع به کار گیری در این تحقیق است.

۱- بعد فردی

۱-۱- تعهد به اسلام

در بعد فردی تعهد به اسلام از جمله صفات نماینده مجلس است که وجود آن ضروری است. خداوند از ما پیمان گرفت که شیطان را نپرستیم و از طرفی خود را بهترین شخصی می‌داند که به عهدها وفا می‌کند و از ما انسان‌های می‌خواهد که به عقود و پیمان‌های خود وفادار باشیم در ابتدا خداوند از بنده تعهد گرفته که سراغ شیطان نرود: «أَلَمْ أَعْهَدَ إِلَيْكُمْ يَا بَنِي آدَمَ أَنْ لَا تَعْبُدُوا الشَّيْطَانَ إِنَّهُ عَدُوٌّ مُبِينٌ» (سوره یس (۳۶) آیه ۶۰). پس مسلمانان با خداوند پیمان می‌بندند که به اسلام متعهد شوند (یعقوب جعفری، کوثر، بی‌تا، بی‌جا، بی‌نا، ج ۳، ص ۸۷). «إِنَّ الَّذِينَ يَبَايِعُونَكَ إِنَّمَا يُبَايِعُونَ اللَّهَ...» (سوره فتح (۴۸)، آیه ۱۰).

و همان‌طور که خداوند به وعده‌های خود عمل می‌کند ما هم به وعده‌های خود عمل کنیم و متعهد به اسلام باشیم. شاهد مثال قرآنی آن: «...وَمَنْ أَوْفَى بِعَهْدِهِ مِنَ اللَّهِ...: چه کسی به پیمانش پایبندتر از خداوند است.» (سوره توبه (۹)، آیه ۱۱۱). «یا ایها الذین آمنوا أوفوا بالعقود: ای کسانی که ایمان آورده‌اید به پیمان‌ها وفا کنید» (سوره مائده (۵)، آیه ۱).

امام (ره) می‌فرماید: «اوصاف و کلاهی که بعد می‌خواهید ان شاء الله آنها را تعیین کنید، شخصی است که تعهد به اسلام دارد.» (روح‌الله موسوی خمینی، همان، ج ۱۱، ص ۴۸۵). نماینده مجلس شورای اسلامی باید متعهد به اسلام باشد و برای رسیدن به اهداف خود از هر ابزاری استفاده نکند و از مواضع اسلامی خود دست نکشد و حاضر نباشد آرمان‌های اسلام را فدا کند. و از اسلام واقعی دفاع کند نه از اسلام ظاهری و آمریکایی.

امام (ره) معتقد است: «که اگر دیر بجنبیم اسلام آمریکایی از جلسات سیاسیون ظاهر الصلاح وابسته به آمریکا و نیز از همین حوزه‌ها، دانشگاه‌ها چنان زیبا برای جهان پابرهنگان تشنه عدالت ترسیم می‌گردد.» (روح‌الله موسوی خمینی، همان، ج ۲۱، ص ۶۱۷). پس باید به اسلام واقعی متعهد بود و به آن عمل کرد.

۲-۱- حسن سابقه

توجه به حسن سوابق و روحیات دینی، سیاسی نامزدهای انتخابی اهمیت ویژه‌ای دارد. وقتی انسان پیشینه خوبی دارد، اعتماد کردن به او برای واگذاری مسئولیت‌های کشوری بی دغدغه خواهد بود. امام خمینی (ره) می‌فرماید: «... آراء خود را به اشخاصی بدهند... به حسن سابقه... معروف و موصوف باشند» (همان، ج ۱۲، ص ۱۷۷). در طول تاریخ نشان می‌دهد که واگذاری مسئولیت‌های اجتماعی و الهی به مردم، بر اساس لحاظ حسن سابقه افراد بوده است. نداشتن سابقه کفر، امانت داری، عفاف و دیگر فضایل اخلاقی پیامبر (ص)، شایستگی ایشان را برای مقام نبوت و رهبری جامعه نشان می‌دهد. حضرت امیر المؤمنین (ع) نیز ویژگی‌هایی داشتند که به حق می‌توان گفت بهترین جانشین برای پیامبر (ص) بودند. همراهی همیشگی با پیامبر (ص) در سختی‌ها، رشادت‌های وی در جنگ‌ها، محافظت از خانواده پیامبر (ص) و جان مبارک ایشان، نشان از حسن سابقه حضرت علی (ع) است.

این فضایل و حسن سابقه سبب شد که ایشان هدایت جامعه را پس از پیامبر (ص) به دست بگیرد. پس در مقام‌های پایین‌تر اجتماعی، فردی که می‌خواهد برای مردم کار کند نیاز است که حسن سابقه داشته باشد تا مسئولیت خطیر نمایندگی مجلس بر عهده او قرار گیرد. قرآن کریم نیز، با بیان سرگذشت پیشینیان، به بیان حسن سابقه اشخاص اشاره دارد. « قالوا یا صالحُ قد كنتَ فينا مرجوًّا...» (سوره هود (۱۱)، آیه ۶۲).

کلمه رجا که در مرجو به کار برده شده، وقتی به شخص تلقی می‌شود، «ما به تو امیدها داشتیم» منظور ذات آن کس نیست بلکه منظور آثار و افعال وجودی او است. وی دارای رشد عقلی، کمال نفس‌انی و شخصیت خانوادگی است که برای همه مایه امید است، روزی از خیر او بهره‌مند شوند. (سید محمد باقر، موسوی همدانی، ترجمه تفسیر المیزان، دفتر انتشارات اسلامی، جامعه مدرسین حوزه علمیه قم، قم، ۱۳۷۴، ج ۱۰، ص ۴۶۵). در واقع می‌گوید ای صالح تو سابقه خوبی داشتی چرا الآن حرف‌هایی می‌زنی که با عقیده ما سازگار نیست.

این آیه کریم نشان می‌دهد که حسن سابقه در میان مردم اهمیت داشته است. بر مردم لازم است در انتخاب کاندیدای خویش، حسن سابقه افراد را مد نظر داشته باشند.

۳-۱- شجاعت

یکی از مهم‌ترین ویژگی‌های کاندیدای اصلح مجلس اسلامی ایران، شجاعت است. به این معنی که در پیشبرد اهداف اسلامی که قصد دارد در مجلس پیاده کند از هیچ قدرت داخلی و خارجی نترسد. ممکن است روشن سازی وی، آبرو، ثروت و قدرت عده‌ای را به خطر بیندازد و دشمنان قصد ضربه زدن به این فرد را داشته باشند. در این زمان به خدا توکل کرده و اقدامی که برای اعتلای اسلام لازم است، انجام می‌دهد. امام (ره) در زمینه شجاعت نماینده مجلس می‌فرماید: «... نه از افرادی باشد که اگر روس یا آمریکا و یا قدرت دیگری تشری زد بترسد، باید بایستد و مقابله کند.» (روح الله موسوی خمینی، صحیفه امام، همان، ج ۱۸، ص ۳۱۰).

طبق آیه قرآن کریم: «يُخَوِّفُ اَوْلِيَاءَهُ»؛ افراد ترسو میدان‌های نبرد، یار شیطان هستند و مؤمنان شجاع از ولایت شیطان دور هستند.» (محسن قرائتی، تفسیر نور، نشر مرکز فرهنگی درس‌هایی از قرآن، تهران، ۱۳۸۳، ج ۲، ص ۲۰۳). «فلا تخافوهم و خافون ان گنتم مؤمنین» (سوره آل عمران (۳)، آیه ۷۵) در تفسیر این آیه شیطان، منافقین را که اولیاء او هستند می‌ترساند و آنها از این تخویف می‌ترسند زیرا شیطان ایشان را وسوسه می‌کند و دشمن را در نظر آنها بزرگ جلوه می‌دهد تا از پیامبر (ص) م‌تابعت نکنند، در حالی که مسلمین از این تخویف نمی‌ترسند چون به یاری الهی مطمئن هستند. (مترجمان، ترجمه البیان فی تفسیر القرآن، انتشارات فراهانی، تهران، ۱۳۶۰، ج ۴، ص ۳۵۲). امام در جای دیگر برای تقویت روحیه شجاعت مردم ایران در قضیه تهدید نظامی آمریکا برای پایان دادن به قائله لانه‌های جاسوسی می‌فرماید: «مگر آمریکا می‌تواند در مقابل تمام دنیا بایستد و دخالت نظامی کند؟ غلط می‌کند دخالت نظامی کند، نترسید، نترسانید.» (روح الله موسوی خمینی، همان، ج ۱۰، ص

۵۱۶). با تفکر در سخنان امام (ره) به دست می‌آید که شجاعت، لازمه کار کاندیدای مجلس در آینده است که با وجود یا احتمال خطر داخلی و خارجی نترسد و به وظیفه دینی خود عمل کند. وظیفه مردم نیز سنگین است که فرد شجاعی را برای دفاع از قانون اساسی کشور، انتخاب کنند.

۱-۴- ساده زیستی

یکی از ویژگی‌هایی که لازم است کاندیدای اصلح مجلس شورای اسلامی داشته باشد، ساده زیستی است. کسی که ساده زیست است مشکلات طبقه محروم جامعه را درک می‌کند. دغدغه‌ی وی مورد حل مشکلات مردم است، نه اینکه به ثروت اندوزی، راندخواری، شرکت در قرار دادهای میلیاردی به نفع خودش و... فکر کند.

امام (ره) می‌فرماید: «اگر بخواهید بی‌خوف و هراس در مقابل باطل بایستید و از حق دفاع کنید و ابر قدرت‌تان و سلاح‌های پیشرفته آنان و شیاطین و توطئه‌های آنان در روح شما اثر نگذارد و شما را از میدان به در نکند، خود را به ساده زیستی عادت دهید و از تعلق قلب به مال و منال و جاه و مقام پرهیز کنید، مردان بزرگ که خدمت‌های بزرگ برای ملت‌های خود کرده‌اند، اکثراً ساده زیست و بی‌علاقه به زخارف دنیا بوده‌اند. (روح الله موسوی خمینی، صحیفه امام، همان، ج ۱۸، ص ۴۷۱).

ساده زیستی به معنای ژولیدگی و استفاده نکردن از مواهب الهی نیست، بلکه اعتدال در لباس، هزینه‌ها، پوشش، معاشرت با مردم، مهمان داری، مهمان نوازی است. (تحقیق پایانی: فهیمه پودات، تجمل و تجمل‌گرایی از دیدگاه اسلام، حوزه علمیه خواران الزهراء بندرعباس، ۱۳۹۴، ص ۳۵-۳۹). خداوند می‌فرماید: «أَنَا جَعَلْنَا مَا عَلَى الْأَرْضِ زِينَةً لَهَا لِيَبْلُوَهُمْ أَيُّهُمْ أَحْسَنُ عَمَلًا؛ به درستی که ما قرار داده‌ایم آن خیری را که روی زمین است از حیوان و نبات و معادن را آرایش زمین تا اینکه اهل زمین را بیازماییم که کدام عملشان نیکوتر است.» (محمد بن علی شریف لاهیجی، تفسیر شریف لاهیجی، دفتر نشر راد، تهران، ۱۳۷۳،

ج ۲، ص ۸۷) دل‌بستگی نداشتن به امور مادی یعنی همان به فرموده قرآن: «لیکیلا تأسوا علی ما فاتکم و لا نفرحوا بما آتاکم؛ تا بر آنچه از دستتان می‌رود اندوهگین نباشید و به آنچه به دستتان می‌آید شادمانی نکنید.» (مترجمان، تفسیر هدایت، بنیاد پژوهش‌های اسلامی، آستان قدس رضوی، ج ۱۵، ص ۱۰۵). (سوره الحديد، آیه ۲۳) کمک بزرگی به نماینده مجلس است که در راه خدمت به مردم در مجلس شورای اسلامی موفق باشد. با ناراحت نشدن نسبت به آنچه از دست داده و خوشحال شدن به آنچه به او عطا شده است، بی توجهی او را به دنیا بیشتر کرده و سبب می‌شود، ساده زیستی را به راحتی در مسیر زندگی دلش قرار می‌دهد.

۲- بعد اجتماعی

۲-۱- خیر خواهی

یکی دیگر از شرایطی که برای انتخاب کاندیدای اصلح مجلس مد نظر است، خیر خواهی برای مردم است. شخصی که در آینده می‌خواهد برای مردم تصمیم‌گیری کند باید احتیاجات شهر و استان خود را بشناسد. سخن همه گروه‌های جامعه را با روی باز و از روی خیر خواهی بشنود و به فرموده قرآن کریم: «أذُنٌ خَیْرٌ» باشد. یعنی گوش شنوایی داشته باشد که مشکلات مردم را بشنود. (مترجمان، ترجمه تفسیر جوامع الجامع، بنیاد پژوهش‌های اسلامی آستان قدس رضوی، مشهد، ۱۳۷۷، ج ۲، ص ۵۵۹).

خیر خواهی آن قدر اهمیت دارد که اگر عملاً نتوانند کاری کنند با زبان و گفتار برای مردم خیر خواهی کنند. در بحث جهاد در قرآن کریم اشاره شده است که هر چند عده ای نتوانستند در جنگ شرکت کنند اما باز هم برای اسلام خیر خواهی کردند و با لحن و شیوه رفتار خود مجاهدان را تشویق کردند و در مقابل، در تضعیف روحیه دشمن نقش مهمی داشتند. «اذا نصحو الله و رسوله» (سوره توبه (۹)، آیه ۹۱) (ناصر مکارم شیرازی، تفسیر نمونه، دارالکتب اسلامی، تهران، ۱۳۷۴، ج ۸، ص ۸۳).

از آنجایی که خیر خواهی توسط عموم مردم در جامعه اسلامی اهمیت دارد، برای نمایندگان مجلس که وظیفه خیر خواهی برای امت را دارند به طریق اولی لازم است که با عمل و یا گفتار و رفتار خود به خیر خواهی برای جامعه بپردازد. امام (ره) می‌فرماید: «آرای خود را به اشخاصی دهند که به اسلام عزیز و قانون اساسی وفادار باشند و از تمایلات چپ و راست، مبرا باشند و به حسن سابقه و تعهد به قوانین اسلام و خیر خواهی امت معروف و موصوف باشند.» (روح الله موسوی خمینی، همان، ج ۱۲، ص ۷۲). طبق فرمایش حضرت امام (ره) بر مردم لازم است اشخاص را به نمایندگی مجلس انتخاب کنند که خیر خواه امت باشند البته خیر خواهی با مدارا و نرمش به مردم جایگاه ویژه‌ای دارد. «فقولاً قولاً لئناً» (سوره طه (۲۰)، آیه ۴۴). در خیر خواهی برای مردم، مدارا نقش تعیین کننده‌ای برای رسیدن به اهداف دارد. «مترجمان، ترجمه مجمع البیان فی تفسیر القرآن، همان، ج ۱۹، ص ۷۲).

۲-۲- خدمت به مردم

نماینده مجلس در خدمت به مردم نباید منت بگذارد «لا تبطلو صدقاتکم بالمنّ و الاذی» (سوره بقره (۲)، آیه ۲۶۴)، وظیفه نماینده خدمتگذاری است پس اگر برای آنها کاری کرد، ریا نکند و برای خدا کار انجام دهد و آن را به رخ مردم نکشد. خدمت به قشر ضعیف و بی پناه جامعه مثل یتیمان اهمیت دارد. «یسئلونک عن الیتامی (سوره بقره (۲)، آیه ۲۲۰).» عده‌ای در مورد این افراد سوال کردند که پیامبر (ص) فرمود: «باید از آنها سر پرستی کنید و حامی آنها باشید.

حضرت امام (ره) رسیدگی به محرومان جامعه را از وظایف و کلای مجلس می‌داند و می‌فرماید: «إن شاء الله نمایندگان مجلس، سنگین بار مسئولیت و رسالت خود را در این

امر خطیر احساس کرده و می‌کنند و به خوبی دریافته‌اند که نظام و مردم از آن چه انتظار می‌دارند که باید گفت: مجموعه خواسته‌ها و انتظارات اسلامی مردم از مجلس، رفع گرفتاری‌ها و محرومیت‌ها و.... است. (روح الله موسوی خمینی، همان، ج ۲، ص ۵۱). خدمت به محرومان و رسیدگی به دردمندان که از مهم‌ترین تلاش‌های پیامبر اکرم (ص) و ائمه اطهار (ع) بوده است. (عبد الکریم پاک نیا، مجله مبلغان، دی ۱۳۸۲، شماره ۴۸، www.monog.ir).

برنماینده مجلس لازم است که هر نوع خدمتی که در توانش است برای مردم انجام دهد و هر چیزی که برای مسلمین نفع داشته باشد انجام دهد. (ابوالفضل داور پناه ف انوار العرفان فی تفسیر القرآن، انتشارات صدر، تهران، ۱۳۷۵، ج ۴، ص ۱۳، ۴۹۵).

۲-۳- آگاهی از نیازهای جامعه

نداشتن آگاهی لازم و درست، تأثیر بسیار زیادی در تصمیم‌گیری انسان خواهد گذاشت. چه بسا اطلاعات نادرست سبب شود رفتاری از یک نماینده مجلس سرزند که جبران ناپذیر باشد. (www.hawzah.net، حدیث زندگی، آذر و دی، ۱۳۸۲، شماره ۱۴، نیازهای حیاتی انسان «عدالت، امنیت، رفاه»). امام (ره) می‌فرماید: «در مجلس تنها اسلام کافی نیست بلکه باید مسلمانی باشد که احتیاجات مملکت را بشناسد.» (روح الله موسوی خمینی، همان، ج ۱۸، ص ۱۹۷). لازمه آگاهی از نیازهای جامعه، رفتن در میان مردم، گفتگو با معتمدین و وریش سفیدان هر منطقه است. نگاه شود که هر محله، شهر و استان چه نیازهای ضروری دارد. آیا راهسازی اولویت دارد یا مدرسه‌سازی و آموزش و پرورش موقعیت بحرانی دارد. رسیدن به بهداشت مردم ضرورت دارد یا حل مشکلات اقتصادی این شهر جزء ضرورت‌ها است و یا احداث کارخانه‌ها، معدن‌ها، پالایشگاه، ضرورت دارد و در نهایت در پی حل مشکلات و آسیب‌های جامعه باشد.

۳- بعد سیاسی

۳-۱- ولایت‌مداری

در عصر غیبت امام زمان (ع) بنابر حدیث شریف از مقوله عمر بن حنظله «... قال انظروا الی من کان منکم قد روی حدیثنا و نظر فی حلالنا و حرمانا و عرف احکامنا فارضوا به حکماً فانی قد علیکم حاکماً...» (آقا حسین بروجردی، جامع احادیث شیعه، انتشارات فرهنگ سبز، تهران ۱۳۸۶، ج ۳، ص ۸۶)

رجوع به فقهای عادل برای پاسخگویی به شبهات دینی لازم است در عصر کنونی که ولایت فقیه، رهبری جامعه اسلامی را به عهده دارد، برای حفظ وحدت و پیشرفت جامعه اسلامی لازم است. از فرامین ایشان، باید اطاعت کرد و در پی بر آوردن منویات ایشان بود. امام (ره) می‌فرماید: «اوصاف و کلایی که بعداً می‌خواهید ان شاء الله تعیین کنید... در مقابل قانون اساسی خاضع است و اصل صد و دهم آن را که راجع به ولایت فقیه است، معتقد باشد.» (روح الله موسوی خمینی، همان، ج ۱۱، ص ۴۸۵). یا در جای دیگر می‌فرماید: «امر دولت اسلامی، اگر با نظارت فقیه و ولی فقیه باشد، آسیبی بر این مملکت وارد نخواهد شد.» (همان، ج ۱۰، ص ۵۸). طبق آیه شریفه قرآن « یحکمُ بها النَّبِیُّونَ الَّذِینَ اسْلَمُوا لِلَّذِینَ هَادُوا.» (سوره مائده، آیه ۴۴).

از این آیه کریم به دست می‌آید که لازمه وجوب قضاوت بر انبیاء و علماء قبول کردن مردم است. (محسن قرائتی، تفسیر نور، همان، ج ۳، ص ۹۱). اطاعت مردم از ولی فقیه، به ایشان امکان استفاده از این مقام و به اصطلاح بسط ید می‌دهد (ناصر مکارم شیرازی، همان، ج ۱۷، ص ۳۴۸). که جامعه اسلامی را هدایت کند. ولایت‌مداری نماینده مجلس، به وی کمک می‌کند که در تصمیمات خود راسخ بوده و بدون هیچ نگرانی به فعالیت‌های خود پردازد. چون از کسی اطاعت می‌کند که صیانت از نفس خویش کرده و محافظ دین است و مخالف هوای نفس است و مطیع امر مولا هست. (حسن بن علی، التفسیر المنوب الی الامام الحسن العسكري (ع)، محقق: مدرسه امام مهدی، نشر مدرسه امام مهدی، قم، ۱۴۰۹ق، ص ۳۰۰).

۳-۲- سازش نکردن با ابرقدرت‌ها

ابر قدرت‌ها همیشه در پی استعمار کشورهای جهان بوده‌اند و از هیچ تلاشی فرو گذار نکرده‌اند. کاندیدایی که قصد ورود به مجلس اسلامی دارد، باید مراقب باشد که برای دفاع از حق و کشور اسلامی با ابرقدرت‌ها سازش نکند. (سید علی اکبر، قرشی، تفسیر احسن الحدیث، بنیاد بعثت، تهران، ۱۳۷۷، ج ۴، ص ۱۴۳).

در منطقه، حکومت‌هایی هستند که گوش به فرمان آمریکا و سایر ابرقدرت‌ها هستند و کورکورانه از آنها اطاعت می‌کنند. (همان، ج ۷، ص ۲۸۲). آنها نه تنها کشور خود را به تباهی می‌کشند بلکه با دستور کشورهای غربی برای دیگر کشورها نیز ناامنی ایجاد می‌کنند. امام (ره) می‌فرماید: «اگر روس یا آمریکا تشری زد... مقابله کنند.» (روح الله موسوی خمینی، همان، ج ۱۷، ص ۴۰۴).

در آیه کریمه می‌فرماید: «ولا ترکنا الی الذین ظلموا» (سوره هود)، آیه ۱۱۳). با ستمکاران دوستی نکنید و از آنها فرمانبرداری نکنید. (علی رضا خسروانی، تفسیر خسروانی، تفسیر خسروی، انتشارات اسلامیهف تهران، ۱۳۹۰، ج ۴، ص ۳۳۹). در رفتار و گفتار باید مواظب بود که تأیید جنایات ابر قدرت‌ها نباشد. آمریکا از جمله از ابرقدرت‌هایی است که این روزها، قدرتمندی می‌کند و ما برای اینکه با او سازش نکنیم باید به او بی اهمیت بوده و یا حتی تحقیرش کنیم. همان طور که امام راحل می‌فرمایند: «ما دنبال این نیستیم که آمریکا برای ما کار کند، ما آمریکا را زیر پا می‌گذاریم.» (روح الله موسوی خمینی، همان، ج ۱۷، ص ۴۰۴). با توجه به شیطان بزرگ بودن آمریکا، قصد ارتباط با او و سازش کردن با او عملی است که شایسته نماینده مجلس نیست و باید از همه ابر قدرت‌ها خصوصاً آمریکا تبری جست.

۳-۳- آگاهی سیاسی

شناخت مسائل سیاسی روز بر نماینده مجلس لازم است. امام (ره) می‌فرماید: «..... رأی دادن به نمایندگان مطلع بر اوضاع سیاسی» (همان ج ۱۸، ص ۳۰۶). قدرت تجزیه

و تحلیل مسائل سیاسی برای کاندیدای مجلس ضروری است. نباید ساده اندیش باشد. و همه مسائل را به دیده قبول بنگرد. بلکه باید از روی ظواهر حوادث به عمق و مسائل درونی آنها پی برد.

امام علی (ع) می فرمایند: « در فتنه ها چونان شتر دوساله باش، نه پشتی دارد که سواری دهد و نه پستانی تا او را بدوشند.»

با مطالعه این حدیث به دست می آید که نماینده مجلس باید اعتدال را رعایت کند و طوری عمل نماید که نتوان از وی سوء استفاده کرد.

وی باید بتواند جریان شناسی کند و به ریشه مسائل توجه داشته باشد. تشخیص دوست از دشمن نباید برای او دشوار باشد. ایشان نباید فریب خورده سیاسی کاری ها و تبلیغات دشمنان داخلی و خارجی باشد. امم(ره) می فرماید: « سیاست ما عین دیانت ما است.» (روح الله موسوی خمینی، ولایت فقیه، مؤسسه نشر و تنظیم آثار امام خمینی، ص ۲۲). در برخورد های سیاسی، باید مسائل الهی را در نظر گرفت. و برای پیروزی شدن در نبرد اسلامی نباید از مواضع اسلامی دست شست.

در عصر حاضر تحولات سیاسی نظام بین الملل، نشان می‌دهد که قدرت‌های استکباری خصوصاً آمریکا به دخالت در امور کشورها می پردازد. خطر نفوذ فرهنگی، سیاسی، اقتصادی، این قدرتها به درون کشورهای اسلامی تهدیدی جدی است. از این رو آگاهی و شناخت مسائل سیاسی روز بر نماینده مجلس لازم است.

نتیجه گیری

از مظاهر وجود دموکراسی و مردم سالاری دینی در کشور جمهوری اسلامی ایران، وجود انتخابات است. انتخابات حق هر فرد ایرانی است. مجلس شورای اسلامی از جمله نهادهایی است که جایگاه مهمی در سرنوشت کشور دارد. انتخاب نماینده اصلح برای فرستادن به مجلس کار ضروری است. بهترین ملاک ها را می توان در بیانات امام خمینی

رحمه الله به عنوان بنیان گذار جمهوری اسلامی یافت. ایشان در سه بعد فردی، اجتماعی، سیاسی، شایستگی‌هایی را برای نمایندگان مجلس در نظر گرفته‌اند که بر مردم لازم است با دقت در این ویژگی‌ها نماینده اصلاح خویش را انتخاب کنند.

در بعد فردی تعهد به اسلام از جمله صفات نماینده مجلس است. خداوند از ما پیمان گرفت که شیطان را نپرستیم و از طرفی خود را بهترین شخصی می‌داند که به عهد‌ها وفا می‌کند و از ما انسان‌های می‌خواهد که به عقود و پیمان‌های خود وفادار باشیم. امام (ره) می‌فرماید: شخصی را انتخاب کنید که متعهد به اسلام باشد و از هر ابزاری برای رسیدن به اهداف خود استفاده نکند. حسن سابقه به معنای پیشینه خوب داشتن است و در نظر امام (ره) معروف بودن به حسن سابقه اهمیت دارد. همان‌طور که در طول تاریخ واگذاری مسئولیت‌ها به افراد به علت حسن سابقه بوده است. پیامبری و رهبری جامعه به اشخاصی می‌رسد که سوابق درخشان داشتند مثل پیامبر و حضرت علی که این شایستگی‌ها در این‌ها بود و یا نمونه قرآنی حضرت صالح که یارانش به او می‌گویند ما سابقه درخشانی از تو سراغ داریم. موارد ذکر شده نشان می‌دهد که حسن سابقه مسئله مهمی است که امام (ره) در انتخاب کاندیدای اصلاح در نظر گرفته‌اند. شجاعت در مقابل قدرت‌های داخلی و خارجی و نرسیدن از آنها صفت دوم نماینده مجلس است. امام فرمودند نباید افراد ترسوئی باشند بلکه در مقابل ابرقدرتها بایستند و مقابله کنند. مومنان به فرموده قرآن شجاع هستند و ترسی ندارند و این منافقان و یاران شیطان هستند که می‌ترسند، صفت دیگر از بعد فردی، ساده زیستی است. نماینده مجلس باید به فرموده امام (ره) ساده زیست باشد تا از حق در مقابل ابرقدرتان بی‌هیچ، دغدغه‌ای دفاع کنند. سادگی به معنای اعتدال در لباس، هزینه‌ها، پوشش، معاشرت با مردم، مهمان‌داری است که دل بسته به امور دنیایی نبودن به فرد کمک می‌کند در پیشبرد وظایف الهی‌اش به او کمک کند. در بعد اجتماعی، خیرخواهی از جمله شرایطی است که نماینده مجلس باید داشته باشد. خیرخواهی چه با عمل و چه با رفتار و گفتار اهمیت دارد. امام معتقد است به افرادی رأی دهید که به خیرخواهی معروف باشند. مدارا کردن در

خیرخواهی نقش تعیین کننده در رسیدن به اهداف دارد. ویژگی خدمتگزاری از جمله مهمترین خصائصی است که نماینده مجلس باید داشته باشد. اگر وی خدمتی به جامعه کرد وظیفه اش بوده، چون مسئولیتش خدمتگزاری است نه اینکه بر مردم منت بگذارد. ایشان باید مدافع یتیمان، افراد بی پناه و محروم و دردمند جامعه باشد که امام وظیفه نماینده را رفع گرفتاری ها و محرومیت ها می داند. این خصیصه از مهمترین تلاشهای پیامبر و ائمه اطهار بوده است. لازمه خدمت به مردم آگاهی از نیازهای جامعه است که با رفتن در میان مردم و تحقیق از معتمدین محل امکان پذیر است. امام (ره) می فرمایند: نماینده مجلس باید احتیاجات مملکت را بشناسد. در بعد سیاسی، پیرو خط ولایت بودن، تأثیر مهمی در روند کار نماینده دارد. وی دچار خطا نمی شود. چون او شخصی است که صفات انسانی در ایشان ملکه شده و آگاه به حلال و حرام است. امام (ره) معتقد است با پشتیبانی از ولایت به مملکت آسیبی نمی رساند. استکبار ستیزی صفتی است که به نماینده مجلس کمک می کند تا بی واهمه از ابرقدرتها، از حق دفاع کند تا جایی که حتی آنها را می توان تحقیر نمود که امام (ره) فرمودند: « ما آمریکا را زیر پا می گذاریم» با آگاهی سیاسی، توان شناخت دوست از دشمن بالا می رود و بر نماینده مجلس لازم است که آگاهیهای سیاسی خود را بالا ببرد. صفاتی که در بالا از بیانات امام خمینی (ره) ذکر شد در بعد فردی، اجتماعی و سیاسی لازمه نماینده مجلس است. بهره گیری از این صفات در انتخاب کاندیدای اصلح کارگشا خواهد بود.

فهرست منابع

۱. قرآن
۲. نهج البلاغه
۳. بروجردی، آقا حسین، جامع احادیث شیعه، انتشارات فرهنگ سبز، تهران ۱۳۸۶، ج ۳.
۴. جعفری، یعقوب، کوثر، بی تا، بی جا، بی نا، ج ۳.

۵. حسن بن علی ، التفسیر المنوب الی الامام الحسن العسکری (ع)، محقق: مدرسه امام مهدی، نشر مدرسه امام مهدی، قم، ۱۴۰۹ق.
۶. خسروانی، علی رضا، تفسیر خسروانی ، تفسیر خسروی، انتشارات اسلامیهف تهران ، ۱۳۹۰ق، ج ۴.
۷. داور پناه، ابوالفضل، انوار العرفان فی تفسیر القرآن، انتشارات صدر، تهران، ۱۳۷۵، ج ۴.
۸. قرائتی، محسن، تفسیر نور، نشر مرکز فرهنگی درسهایی از قران ، تهران ، ۱۳۸۳، ج ۲.
۹. قرشی، سید علی اکبر ، تفسیر احسن الحدیث ، بنیاد بعثت، تهران، ۱۳۷۷، ج ۴.
۱۰. لاهیجی ، محمد بن علی شریف، تفسیر شریف لاهیجی، دفتر نشر راد، تهران ، ۱۳۷۳، ج ۲.
۱۱. مترجمان، ترجمه البیان فی تفسیر القران ، انتشارات فراهانی ، تهران ، ۱۳۶۰، ج ۴.
۱۲. ———، ترجمه تفسیر جوامع الجامع ، بنیاد پژوهشهای اسلامی آستان قدس رضوی، مشهد، ۱۳۷۷، ج ۲.
۱۳. ———، تفسیر هدایت، بنیاد پژوهشهای اسلامی ، آستان قدس رضوی ، ج ۱۵.
۱۴. مکارم شیرازی ، ناصر، تفسیر نمونه، دارالکتب اسلامیه، تهران ، ۱۳۷۴، ج ۸.
۱۵. موسوی خمینی ، روح الله، صحیفه امام ، مؤسسه نشر و تنظیم آثار امام خمینی.
۱۶. ———، ولایت فقیه، مؤسسه نشر و تنظیم آثار امام خمینی.
۱۷. موسوی همدانی، سید محمدباقر، ترجمه تفسیر المیزان، دفتر انتشارات اسلامی، جامعه مدرسین حوزه علمیه قم، قم، ۱۳۷۴، ج ۱۰.
۱۸. پودات، فهیمه، تحقیق پایانی: تجمل و تجمل گرایی از دیدگاه اسلام، حوزه علمیه خواهران الزهراء بندرعباس، ۱۳۹۴.
۱۹. پاک نیا، عبد الکریم، مجله مبلغان ، دی ۱۳۸۲، شماره ۴۸، www.nomog.ir.
۲۰. پایگاه اطلاع رسانی حوزه: www.hawzah.net.